

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK VII.

CELOVEC, SOBOTA, 22. III. 1952

ŠTEV. 22 (482)

Matična država za pravice zamejskih Slovencev

JUGOSLOVANSKA NOTA ZARADI NEZNOSNIH SOLSKIH RAZMER V SKODO SLOVENSKE MANJŠINE V ITALIJI

V zadnjem času so Slovenci onih delov Primorske, ki so po italijanski mirovni pogodbi ostali pod Italijo, prav tako, kakor tudi Beneški Slovenci, izpostavljeni stopnjujočemu se italijanskemu potujočemu pritisku. V našem listu smo na primer že pisali o ukinitvi slovenske šole v Krminu in sličnih izgrelih proti slovenski narodni manjšini v Italiji. V popolnem skladu s splošno iredentistično gonjo, ki jo že dalje časa vodijo proti Jugoslaviji gotovi italijanski krogi od neofašistov preko De Gasperi-jevih demokristjanov do kominformistov, je tudi pritisk na slovenski živelj tako narasel, da je morala podvzeti vlada FLRJ glede tega dejstva diplomatske korake pri italijanski vladi:

Jugoslovansko poslaništvo v Rimu je zadnje nedeljo izročilo italijanskemu zunanjemu ministrstvu noto v zvezi z diskriminacijo, ki jo izvajajo italijanske oblasti proti slovenski manjšini v Italiji. Nota zahteva, naj se ponovno odpre slovenska šola v Krminu, ki so jo italijanske oblasti zaprle v mesecu januarju. Nadalje zahteva nota, naj se vprašanje slovenske-

ga pouka v osnovnih in srednjih šolah uredi v skladu z odredbami italijanske ustave in mirovne pogodbe, z zakonom oziroma statutom, ki bo zagotovil slovenski manjšini pouk v materinem jeziku in potrebno število slovenskih učiteljev. Nadalje zahteva nota, naj se uredi vprašanje položaja učiteljev, naj se zagotovi potrebno število šolskih nadzornikov in jim da pravica, da sodelujejo v šolskih svetih, kot velja vse to za ostale manjšine, ki živijo v Italiji, posebno za nemško manjšino, za katero je bilo to vprašanje rešeno že decembra 1948.

Ugleden Švicar o Jugoslaviji

Švicarski književnik Maurice Zermatten, ki je lani v novembru potoval po Jugoslaviji, je pred kratkim objavil v švicarskih listih štiri zanimive članke o Jugoslaviji. V člankih se pohvalno izraža o gospodarskem in kulturnem napredku jugoslovanskih narodov. Najbolj ga je navdušila enotnost narodov Jugoslavije in njihova čvrsta vera v svetlo bodočnost.

Držla

v deželo

je znova

pomlad . . .

Foto R. Janežič

Kmetijska zbornica je pričela z delom

Minuli torek se je v Celovcu sestala občina zbor Kmetijske zbornice k svojemu prvemu delovnemu zasedanju. Na dnevnem redu je bilo poročilo o delovanju zbornice v preteklem letu, njen proračun za leto 1952 in določitev višine zborničnih doklad, nadalje konstituiranje strokovnih odborov in slučajnosti.

V svojem poročilu o delovanju zbornice je prezident Gruber naglasil, da bodo v teku leta prispevki iz Marshallovega plana za kmetijstvo in za delo zbornice prenehali, vsled česar se bosta morala kmetijstvo in Kmetijska zbornica postaviti na lastne noge. Osnovna zapoved v kmetijstvu je izdatno stopnjevanje kmetijske proizvodnje. Gruber je po svoji navadi na široko navajal, kaj vse je zbornica — s tujim denarjem — naredila, ni pa niti splošno nakažal, ali je bilo vse najboljši, kar je naredila, niti ne priznal, kaj bi lahko boljši naredila. Ko je govoril o nalogah zbornice, je med drugim navedel, da bo treba tudi pri mleku proizvodnjo stopnjevati, kajti na trg pride veliko manj mleka, kakor ga je prišlo v prejšnjih letih. V mlekarne pride premalo mleka, čemur je kriva na splošno prenizka cena mleku. Vendar ni mogoče skalkulirati cene mleka na kmetiji, ki ima najslabšo molznost krav. Kot posebno potrebo je navedel pomoč gorskim kmetom, ki naj bi bila v subvencioniranju kmetijskih strojev.

Nato je prezident Gruber predložil proračun Kmetijske zbornice, v znesku 3.882.800.— šil. Za pokritje proračuna bodo morali koroški kmetje v letu 1952 prispevati 3.650.000 šil., kar pomeni, da bodo morali plačati 125% zbornične doklade.

Iz proračuna je med drugim razvidno, da je zbornica v zadnjih letih napravila 1 milijon šilingov dolga, ki ga bodo morali kmetje skozi tri leta poravnati s svojimi zborničnimi prispevki.

Ker je število naročnikov zborniškega lista „Der Kärntner Bauer“ razmeroma zelo nizko, predvideva proračun, da bodo stroške lista krili iz proračuna, zato pa ga bo sprejemal sleherni kmet. S tem v zvezi je zbornični svetnik Janko Ogris (KCZ) zahteval, da dobi „Kärntner Bauer“, ki bo poslan kmetom na našem ozemlju, tudi svoj slovenski del, ki bo posebej urejen tako, da bo odgovarjal okoliščinam v tem delu dežele. Z zahtevo so se strinjale vse frakcije. Prav tako je Ogris zahteval, da mora-

jo biti v knjižnicah okrajnih zbornic Velikovec, Celovec in Beljak na razpolago tudi slovenske strokovne in kmečke knjige.

DELO ZBORNICE MORA BITI TAM, KJER JE STISKA NAJVEČJA

V debati o proračunu je zbornični svetnik Janko Ogris kritiziral posamezne postavke, ki niso v skladu s potrebo varčevanja ter dejal:

Demokratska fronta delovnega ljudstva, Celovec, Gasometergasse 10

Oabilo

na III. občni zbor

Demokratske fronte delovnega ljudstva

ki bo v torek, dne 25. marca 1952, ob 9. uri v dvorani I Delavske zbornice v Celovcu, Bahnhofstraße 44.

Enotnost je porok za obstoj slovenskega ljudstva na Koroškem!

Celovec, dne 15. marca 1952

Izvršni odbor

Demokratske fronte delovnega ljudstva

Kdaj bodo pri nas taka navodila?

Objavljamo dobesedno obvezna navodila o uradni uporabi italijanskega jezika na področju Istre, Reke in Zadra:

„Da bi organi državne uprave pravilno izvajali načela členov 14 in 112 Ustave Ljudske republike Hrvatske o pravici narodnih manjšin do uporabe svojega jezika, izdajam

OBVEZNA NAVODILA

o uporabi italijanskega jezika s strani organov državne uprave, njihovih ustanov in državnih podjetij na področju Istre, Mestnega ljudskega odbora za Reko in Mestnega ljudskega odbora za Zadar.

I
V smislu členov 14 in 112 Ustave Ljudske republike Hrvatske ima vsak državljan FLR Jugoslavije, pripadnik italijanske narodne manjšine, pravico do svobodnega uporabljanja italijanskega jezika kakor v družbenem in javnem življenju tako tudi v občevaranju z organi državne uprave, z njihovimi ustanovami in državnimi podjetji.

II
Vsi organi državne uprave na področju kjer žive državljani italijanske narodnosti v večjem številu, morajo v svojem uradovanju poleg hrvatskega službenega jezika uporabljati tudi

italijanski jezik, če uradujejo z državljani italijanske narodnosti.

S tem v zvezi:

a) morajo vsi organi državne uprave na področju kjer žive državljani italijanske narodnosti v večjem številu zagotoviti možnosti za uporabo italijanskega jezika v uradovanju z državljani italijanske narodnosti,

b) morajo vsebovati vsi pozivi, odloki in ostali pismeni akti in dokumenti, ki jih organi državne uprave pošiljajo ali izdajajo državljanom italijanske narodnosti, poleg uradnega teksta v hrvaščini tudi tekst v italijanščini,

c) vse javne objave in odloki, ki se javno objavljajo na področju kjer žive v večjem številu državljani italijanske narodnosti morajo imeti poleg uradnega besedila v hrvaščini tudi besedilo v italijanščini,

d) morajo biti napisi in označbe v uradih na tem področju, če ti uradi občujejo s strankami, tudi v italijanščini.

III

Organi državne uprave, ki radi značaja svojega posla prihajajo stalno v pismeni ali ustmeni stik z državljani italijanske narodnosti, morajo imeti med svojimi uslužbenci z ozirom na značaj in obseg posla ali stalnega prevajalca ali pa odgovarjajoče število uslužbencev, ki obvladajo italijanščino.

IV

Ta navodila so obvezna tudi za vsa državna podjetja.

V

Izvršilni odbori okrajnih in mestnih ljudskih odborov na področju Istre, Mestnega ljudskega odbora za Reko in Mestnega ljudskega odbora za Zadar morajo upoštevati ta obvezna navodila in kontrolirati njihovo izvajanje s strani njihovih ustanov in podjetij, medtem ko morajo ministrstva, komiteji in komisije vlade Ljudske republike Hrvatske kontrolirati, kako izvajajo ta navodila njihove ustanove in podjetja na področju Istre, Mestnega ljudskega odbora za Reko in Mestnega ljudskega odbora za Zadar.

VI

Ta obvezna navodila stopajo v veljavo z dnem objave v Narodnem listu. Številka 18296/1948

Zagreb, 16. VIII. 1958.

Ali bomo tudi pri nas na Koroškem doživeli kdaj takšna obvezna navodila?

